

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L 2.000

Letna naročnina . . . . . L 4.000

Letna inozemstvo . . . . . L 5.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 31 (1313)

Gorica - četrtek, 1. avgusta 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Bogoslužje in dialog v življenju Cerkve Grčija in Ciper v ospredju

Drugi vatikanski cerkveni zbor pravi: »Vendar je bogoslužje vrhunec, h kateremu teži stvorjanje Cerkve, in vir, iz katerega izvira vsa njena moč« (B 10).

Vse delovanje Cerkve, ki je nadaljevanje Kristusovega odrešilnega dela, je namenjeno posvečenju sveta, posebno človeka, tako da bi po Kristusu, ki živi v Cerkvi, vedno bolj prišlo do stanja, ko bo »Bog vse v vsem«.

Bogoslužna opravila, predvsem maša, pa uresničujejo to nalogo na izreden način, če pomislimo na božjo besedo, ki je sestavni del teh opravil, na zemeljske resničnosti, ki dobijo v zvezi z bogoslužnimi opravili poseben pomen, namen in učinek, na spremembo, ki nastane po teh opravilih v človekovi notranjosti, kratko rečeno, če pomislimo na Kristusovo skrivnost, ki je prisotna, kjer koli in kadar koli se opravlja bogoslužje — po Kristusu, našem Gospodu.

Po bogoslužnih opravilih se uresničuje »povratek stvarstva« nazaj k Bogu. Pomniti pa je treba, da v tem primeru še posebej ne moremo govoriti samo o posameznih stvareh, temveč istočasno o stvarstvu, in enako ni mogoče govoriti samo o posameznem človeku, ampak tudi o človeštvu, ki se vrača nazaj k Bogu. Po bogoslužju bi naj občestvo vernih čim bolj zaživelo in vsakdo bi naj k temu prispeval svoj delež.

Torej gre za posvečenje sebe in drugih, za posvečenje posameznega človeka in vse skupnosti, vsega občestva vernih, vsega človeštva, ki je zanj Kristus trpel, umrl in od mrtvih vstal; vsega stvarstva, ki bo kot novo nebo in nova zemlja nekoč na poseben način prozorno za Boga, deležno povečanja božjih otrok.

POTREBA PO ČIM VEČJI RAZUMLJIVOSTI

Ker pa milost, ki jo prejemamo po bogoslužnih opravilih, predpostavlja naravo, mora biti bogoslužje tako urejeno, da bo človeka razpoložilo za delovanje božje milosti.

Zato mora biti bogoslužje človeku razumljivo, kakor to zahteva 2. vatikanski cerkveni zbor. Vendar je še bolj potrebno, da najde ustrezen odmev v človeku, kar se lahko zgodi, čeprav besede in dejanja ne ustrezajo popolnoma zahtevi po razumljivosti, saj pravi že Blaise Pascal, da srce pozna razloge, ki jih razum ne pozna. Razumljivost in odmevnost bogoslužja nikakor nista nujno sorazmerni dejstva. A iz tega zopet ne sledi, da bi smeli razumljivost podcenjevati.

PRIPRAVLJENOST S STRANI ČLOVEKA

S človeške strani je potrebna pripravljenost na bogoslužje, pripravljenost in volja, da se odpove grehu in napravi v sebi prostor Bogu, prostor milosti. Bogoslužje je treba opravljati z daritvenim razpoloženjem, s pripravljenostjo, da smo vedno in povsod Bogu na voljo, v veri, upanju in ljubezni.

Ker je Bog ljubezen, zato se to pravi predvsem, da mora človek bogoslužje opravljati v pripravljenosti na ljubezensko službo bližnjemu.

Kristus je sam rekel: »Če torej prineses svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar tam pred oltarjem in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar« (Mt 5, 23, 24).

MOC ZA CERKEV IN VERNIKE

Iz bogoslužja izvira potem tudi moč Cerkve in vsakega posameznega kristjana. Kristus je jasno povedal, da brez njega ne moremo nič storiti. Vsa moč Cerkve kot skrivnosti, kot zakramentalnega organa in vsa moč kristjana, ki bi naj živel in deloval kot drugi Kristus, prihaja iz Kristusa, iz milosti, ki jo Kristus v posebni meri deli po bogoslužnih opravilih. Zato bi naj Cerkve po bogoslužju bila sama vedno bolj sveta in to svetost po-

sredovala tudi svetu. Isto velja za posameznega vernika.

Daritev maše, ki je ponavzočevanje Kristusove daritve na križu, v kateri se prejema Kristus, bi naj še posebno povezovala ljudi z Bogom in med seboj ter jih usposablja za takšno vsakdanje življenje in delo, ki bi bilo ena sama daritev, ljubezenska služba Očetu in bratom ter sestram v Kristusu. Po bogoslužju v ožjem pomenu bi naj vse naše življenje postalo iskreno bogoslužje v širšem pomenu.

Kesanje na začetku maše ter podajanje rok v znamenje miru in sprave bi naj vernike na vse to tudi vidno spomnilo.

NAS ČAS KLICE PO RAZGOVORU

Naš čas še posebej zahteva od človeka pripravljenost za razgovor in to iz več razlogov. Predvsem bi morali omeniti te dejavnike, ki določujejo današnjega človeka: osamosvečenost in kritičnost, zavest odgovornosti za tehnične iznajbe, ki morejo človeku prinesiti srečo ali nesrečo, demokracičnost, pluralizem in socializacija človeškega življenja in dela, nevarnost, da se izgubi v današnjem stehziranem svetu.

Vse to so znamenja časa, ki mora nanje odgovorjati vsak vernik in tudi Cerkve! Po znamenjih časa govori namreč Bog in nas poziva k nenehnemu spreobračanju. Razen tega pa je človek v določenem času samo takrat prepričljiv, če zna odgovorjati na zahteve časa, in isto velja za Cerkve.

BOŽJI VZGLED

Troosebni Bog je najpopolnejše uresničenje dialoga. Ta Bog je navezal razgovor tudi s človekom in takšen je vedno njegov odnos do sočloveka: nagovarja ga, kliče in pričakuje odgovor. Da bi dialog uspel, postane Bog celo človek. Kljub temu pa se Bog človeku nikdar ne vsiljuje, temveč mu pusti svobodo, obdaruje ga z raznovrstnimi karizmami in »v odvisnosti« od človekovega sodelovanja kleše v njem svojo podobo.

Dati se voditi Bogu, se torej pravi biti odprt za dialog. Tako človek sam postaja božji in približa Boga drugim. Vsekakor pa je potreben najprej dialog z Bogom, šele iz tega dialoga more izhajati resničen dialog s človekom, z ljudmi. Kdor zna prislunhiti božjemu Duhu v molitvi, mu bo znal prislunhiti v sočloveku. Kot pogoj pa so potrebne tele kreposti: odpoved, ponižnost in ljubezen. Brez njih je dialog nemogoč.

BREZ DIALOGA NI KRŠCANSTVA

Kristjani je dialog potreben, ker le tako more biti luč drugim in ker le tako more uspevati njegovo apostolsko delo, ki danes zahteva sodelovanje in priznavanje osebnega dostojanstva vsakega človeka.

Sploh je preskušnja za razgovor dialog v dejanju: iskreno sodelovanje, soodgovornost, dopolnjevanje pri delu. Priznati moramo, da prav v praksi dialog kaj hitro odpove, ker je pač sodelovanje težje kakor načrtovanje v iskrenem pogovoru.

Za dialog si moramo prizadevati, zanj zorimo ob spreobrnjenju in posvečenju, a Kristus je z nami, če ga res gojimo, in bo dajal rast našemu delu, naši setvi.

Dr. Vekoslav Grmlč

Previdne izjave ruskega patriarha

Ruski patriarh Pimen je v nekem razgovoru dejal, da živi ruska pravoslavna Cerkve v »normalnih« odnosih z državo svoje navadno, normalno življenje ter tako uspešno vrši svoje sveto poslanstvo. In vprašanje, koliko šteje ruska Cerkve, je patriarh odgovoril, da »mnogo milijonov«, o čemer pa ne vodi statistike. Mladina se vzgaja pri bogoslužju in v vernih družinah, sicer pa nudi država mladini dovolj možnosti za duhovni in fizični razvoj...

Tudi pretekli teden je potekel v znamenju ciprske krize ter diplomatskega soočenja med Grčijo in Turčijo, ki sta neposredno zainteresirani na usodi otoka. Varnostni svēt v New Yorku se je ponovno sestel, da prepreči nove spopade med grško in turško manjšino na Cipru, v Ženevi pa so se zastopniki Grčije, Turčije in Velike Britanije trudili, da dosežejo dokončni sporazum o prekinitvi ognja.

NAPETOST NA CIPRU SE NADALJUJE

Turške čete so se na otoku še bolj utrdile. Od 6.000 so porasle že na 20.000. Obvladajo mesto Kirenijo na severu Cipra, cesto v ciprsko prestolnico Nikozijo in nekatera turška naselja ob tej cesti in turška predmestja v Nikoziji. Mednarodno letališče istotam pa je v rokah čet Združenih narodov.

Odstavljenem predsedniku Makariju se bolj malo sliši. Na otoku ga je nasledil kot začasni predsednik dosedanjji predsednik ciprskega parlamenta Glafkos Kleri-

des. Turki so ga sprejeli z naklonjenostjo, saj že od leta 1968 zastopa grško skupnost v pogajanjih s turško skupnostjo, ki jo vodi Rauf Denktas. Prav v teh pogajanjih je Klerides zaslovel kot spreten politik.

Zato ni naključje, da se je takoj potem, ko je 23. julija zapri-segel v neki nikozijski cerkvi kot novi ciprski predsednik, Klerides nemudoma sestel z Denktasom, svojim starim znancem s šestletnih pogajanj.

Čeprav je Klerides javno vedno podpiral Makarija, pa je vendarle ves čas veljal za njegovega političnega tekmeča. Bil je bolj na desno in prozahodno usmerjen kot Makarios, zato bo imel v Severni Ameriki večjo oporo kot Makarios, ki se je šel politiko neuvrčenih in ga je ameriški predsednik Nixon označil za »Castra v Sredozemlju«.

Stališči turške in grške vlade glede rešitve ciprskega vprašanja sta si močno narazen. Grška vlada je proti razdelitvi otoka v turški in grški del ter tudi proti federativni ureditvi otoka ter zahteva umik vseh tujih čet, tako svo-

jih kot turških. Turki pa zagovarjajo federativno rešitev ter izjavljajo, da se ne mislijo umakniti z zasedenih ciprskih ozemelj, saj si jih je pridobila vojska v težkih bojih ter tako zagotovila svoji skupnosti na otoku dohod od morja, kar je bil stalni cilj turške politike.

DEMOKRATIZACIJA GRŠKEGA ŽIVLJENJA

Ciprska kriza, tako boleča za ciprsko prebivalstvo, je pa odprla istočasno vrata demokraciji v Grčiji. Vojaki se niso čutili več sposobni, da politično rešijo zapleteni položaj, ki je nastal s turškim izkrcanjem na Cipru, pa so poklicali na pomoč civiliste in jim izročili oblast.

Tako je sestavil novo vlado 67 letni Konstantin Karamanlis, prvak narodne radikalne unije, ki je od leta 1963 živel v prostovoljnem izgnanstvu v Parizu. V svojo vlado je poklical osebe, ki so še iz prejšnjih časov zelo znane v grški javnosti.

Zunanji minister — njegovo ime se te dni pogosto omenja — je postal George Mavros, predstavnik sredinske unije centra, obrambni minister pa Evangelos Averov, zvest Karamanlisove sodelavec in do leta 1963 grški zunanji minister. On je na pogajanjih o Cipru leta 1959 zastopal Grčijo v Žirihu in Londonu.

V svoji poslanici ljudstvu je Karamanlis na prvo mesto postavil ureditev ciprskega problema ter se zavezal za neodvisnost in celovitost Cipra. Pohvalil je oborožene sile, da so oblast izročile civilnim politikom, študente pa, da so se med vojaško diktaturo stanovitno upirali.

Na prvi seji Karamanlisove vlade so ministri sklenili, da bodo osvobojeni vsi politični jetniki, koncentracijsko taborišče na otoku Jaros pa bo razpuščeno. Obenem je vlada odvzela vojaški policiji pravico aretirati civiliste ter voditi preiskave o njih dejavnosti. Odslej bodo izdajala zaporna povelja civilna sodišča.

Časopisi niso več pod cenzuro. Nekateri časopisi, ki jih je vojaška vlada ukinila, bodo spet začeli izhajati, med njimi dnevnik »Avhi« (Zarja), glasilo levnice.

Po petih letih odsotnosti se je vrnil v Grčijo skladatelj Mikis Theodorakis, kakor tudi filmska igralka Melina Mercouri, ki ji je poklovniški režim odvzel grško državljanstvo.

Vrnila se je tudi posadka grške torpedovke »Velos«, ki se je 26. maja lani uprla vojaškemu režimu in se izkrcala v Italiji, kjer so člani posadke s kapitanom Pappasom zaprosili za politično zavetišče. Prav ta upor grške mornarice je takratni diktator Papadopoulos izrazil, da je odpravil kraljevino in proglasil republiko, sebe pa dal izvoliti za prvega predsednika.

Sedaj se je zganil tudi odstavljeni grški kralj Konstantin. Zaprošil je že za razgovor pri angleški kraljici Elizabeti in pri britanskem ministrskem predsedniku Wilsonu. Kralj Konstantin upa tudi na Karamanlisovo podporo. Toda brez ljudskega glasovanja ne bo šlo. Lani so grški volivci z veliko večino glasovali za republiko. So to storili iz prepričanja ali pod pritiskom? Nove volitve bodo pokazale, kaj dejansko misli grško ljudstvo.

Nixon pod obtožbo

Komaj se je Nixon vrnil iz Moskve, že se je znašel na zatožni klopi. Pravosodna komisija ameriškega kongresa je s 27 pritrdilnimi glasovi in 11 nasprotnimi priporočila predstavniki zbornici ZDA, naj se predsednik Nixon obtoži nezakonitih dejanj.

O tej zahtevi, ki ji pravijo v ZDA »impeachment«, mora po sedanjem sklepu pravosodne komisije sklepati poslanska zbornica, kar naj bi se zgodilo proti koncu avgusta. Odloča navadna večina.

Če bo poslanska zbornica soglašala s pravosodno komisijo, bo šla vsa zadeva še pred senat. Tam pa je potrebna kvalificirana, t. j. dvetretinska večina. Šele potem, ko bi tudi senat soglašal o predsednikovi krivdi, bi prišlo do procesa proti Nixonu in sodbe. Do tega je pa še dolga pot in bo Nixon verjetno prej končal svoj predsedniški mandat preden bi bil obsojen.

In česa je bil Nixon vse obtožen? V prvem poglavju je rečeno, da je Nixon »prekršil ustavno dolžnost, ker ni poskrbel, da bi se zakone v celoti spoštoval«. Tako je n. pr. dajal lažne izjave preiskovalnim organom; druge je navajal k lažnemu pričevanju; pristal je in odobral podkupovanje priči; naročil je obtoženim, naj ne odgovarjajo preiskovalcem; žalil je parlament, ker mu je odrekel dokazano gradivo, do katerega je parlament imel pravico.

Vse te obtožbe nosijo skupno ime »Watergate« po poslopju, v katerega so 17. avgusta 1972 vdrli plačanci »odbora za ponovno izvolitev Nixona« ter se skušali polastiti raznih podatkov na sedežu Nixonove nasprotne demokratske stranke v politične namene. Ko se je to že po drugi Nixonovi izvolitvi odkrilo, je Nixon osebno in po svojih sodelavcih skušal preiskavo čim bolj zavleči, sodelavce pa čim bolj rešiti krivde.

Drugo poglavje obtožnice pravosodne komisije pa govori o zlorabi oblasti s strani predsednika Nixona: rabil in zlorabil da je državne ustanove kot CIA in FBI v svoje osebne in politične namene, da je nezakonito raziskoval dejavnost državljani in da je bil zaničen varuh ustave.

Vsa zadeva je postala v ZDA že kar teatralno napihnjena. Televizija prenaša po 14 ur na dan obtožbo proti predsedniku Nixonu. Zdi se, da poročevalci kar tek-

mujejo, kdo bo Nixona bolj umazal in huje obtožil. Histerija se je polastila tudi nekaterih vodilnih časopisov. Med njimi prednjači »New York Times«. Le redki so, ki skušajo zadevo obdržati na umirjeni ravni. Ni jim všeč pranje umazanega perila pred vso svetovno javnostjo.

In svetovna javnost? Ostaja previdna v sodbi. Saj ima vsaka država bodisi z demokratičnim kot desničarskim ali levičarskim ustrojem svoje Watergate. Vzemimo le Italijo! Koliko škandalov na najvišji ravni, zadeva SIFAR, prisluškovanje policijskih oblasti po telefonu, škandal podkupovanja ministrov v zvezi s petrolejem in še toliko drugega, pa se vse hitro arhivira. In v komunističnih državah! Ni mar vse zgrajeno na prisluškovanju? Koliko je gospodarskih škandalov, poverb, zlorabe oblasti in vse ostane zavito v molk.

Severnoamerikanci menijo, da morajo v svojem protestantskem puritanizmu razkriti vse, tudi to, kar naj bi ostalo stvar njih samih. Če pa drugi po svetu o tem poročajo, bi morali gledati vsaj na to, da ne sramotijo tistih, ki so pod obtožbo, pa še niso bili obsojeni. In končno: tudi tu velja Kristusova beseda: »Kdor je brez krivde, naj prvi vrže kamen!«

Admont - 900 let

Benediktinski samostan v Admontu na Stajerskem je proslavil v letošnjem juniju 900-letnico svojega obstoja. Dograjen je bil leta 1074 in takrat je sv. Gebnart pripeljal iz Solnograda prve menihe in posvetil cerkev »ad montes — pod gorami«, kar so preimenovali v Admont. Zemljišče in denarna sredstva je za ta samostan darovala sv. Ema, koroška svetnica, ki je malo prej ustanovila tudi ženski samostan na Krki, kjer je pozneje bil začetek krške škofije.

Samostan se ponaša z zelo bogato knjižnico (1050 rokopisov in 130 tisoč knjig), eno najbolj znamenitih v Avstriji. Ob požaru sredi preteklega stoletja so jo komaj rešili. Menihi so pod Hitlerjem morali samostan zapustiti, a leta 1945 so se zopet vrnil. Danes imajo v samostanu gimnazijo in dijaški dom, menihi pa upravljajo tudi okrog 30 župnij.

Poglavitne značilnosti slovenske vernosti

Krščanstvo si je našlo v Slovincih zelo plodna tla. Bog je obdaroval slovensko dušo z bogato duhovnostjo. V samo naravo slovenskega človeka je vliil »resničnost Svetega«, nekak božji plamen, ki ga je notranje razsvetljeval in razžarjal z božjim. Iz te prirojene globinske pobožnosti je samoniklo kličlo notranje doživljanje Boga in moralno vrednotenje dejanj. Slovenska duševnost je bila naravno idealna posoda za priliv evangeljske resnice. Krščansko verovanje si je med Slovincih v stoletjih izoblikovalo značilne oblike zunanjega verskega doživljanja, ki so odsevale že iz same ljudske govornice in pesmi in se kazale v praznovanjih in pobožnostih, v verskih običajih in ljudskih šegah, v procesijah in romanjih, v umetnosti in kulturi.

Zaradi posebnih zgodovinskih prilik je slovensko ljudstvo na Primorskem hodilo pot, ki je bila različna od poti sorojakov na Kranjskem in na Koroškem. Nastaja vprašanje, ali je vseslovenska prvinska vernost na Primorskem ustvarila nekaj svojega, značilno primorskega?

Primorska vernost si ne prišteva nobenih izrednih verskih novosti, nobenih izvirnih nauk teoloških sol in niti se ne ponaša s pomembnejšimi verskimi gibanji. Veliko je že, če je v deželi, tako izpostavljeni tujim vplivom in tujemu gospostvu, ohranila pristno slovensko duhovnost. Moramo pa ugotoviti, da so bili tudi na Primorskem otipljivi neki posebni religiozni premiki in poudarki, ki so nemalo vplivali na miselnost in čustvovanje primorskega človeka in na celotno njegovo versko doživljanje.

SE VEDNO NERAZISKANO PODROČJE

Ne poznam strokovnjaka, ki bi bil boljše raziskal dediščino primorske vernosti in preučil verske običaje in navade, praznovanja župnijskih svetnikov, romanja na božja pota, množičnost verskih združb, versko govornico znamenj in kapelic in cerkva vsepovsod na gosto posejanih. Nihče se še ni potrudil, da bi preveril značilnosti slovenske vernosti v spisih tukajšnjih davnih pisateljev: Gregorija Alasia da Sommariva in Martina Bavčerja, Janeza Svetokriškega, Gašperja Pasconija, Valentina Staniča in Jožefa Stibila, Stefana Koclančiča in Andreja Marušiča. Nihče ni s tega vidika pregledal zapiske raznih apostolskih vizitatorjev in še posebej Jerneja Porcia (1570) in Fr. Barbara (1593); odredbe škofijskih sinod v Gorici (1593, 1602, 1768), ki so črtale smer vsej pastoralni dejavnosti in urejale versko-nravno življenje; pastirska pisma in okrožnice škofijskih ordinarijev.

Take raziskave o verskih izročilih naših prednikov nikakor bi ne bile delo čustvene zanesenosti, ampak dolžno spoštovanje do svetinj, ki so izrazit in nadvse bogat del naše narodne kulturne dediščine. Torej kaj vabljliva tvarina za monografske obdelave in doktorske teze!

NEKAJ VERSKIH ZNAČILNOSTI

Ni tu mesto, da bi nadrobneje govorili o slovenski vernosti na Primorskem. Omejimo se le na nekaj njenih značilnosti:

1. Slovenska vernost je bila teološko čista in bivanjsko doživljiva: živa vera v osebnega Boga, vsevidnega in stalno pričujočega. Iskreno doživljanje božje navzočnosti pa ni bilo le medlo in plitko čustvovanje, temveč zavestno prepričanje, vir neizčrpnih notranjih sil in milosti, ki so človeka krepila v življenjskih bojih in težavah ter ga polnila z zaupanjem in optimizmom.

Zgovorna priča o tej zavesti božje bližine je že sama slovenska govornica, ki je bila nekada ena sama molitev. Svetovni značaj ljudskega izražanja prepričevalno izhaja na primer iz pozdravnih in voščilnih vzklikov: na obredni pozdrav: dobro jutro, dober dan, dober večer je v ozdrav donelo: »Bog daj!« — Mimo dočeli je oraču na njivi klical: »Bog daj srečo!«, ta pa mu je odgovarjal: »Bog daj!« — Predno je voznik pognal konje ali vole, je z bičem prekrizal tla: »Sveti križ božji! Naprej v imenu božjem!« — Poslavljajočemu so v slovo klicali: »Bog s tabo! Bog te živi! Zbogom!«

2. V središču vsega verovanja je stal Kristus: nebesko Dete božične noči, križani Zveličar velikega tedna, Prijatelj v tabernaklju. Ali niso čudovito lepe božične pesmi, postne žalostinke, velikonočne himne zmagovalnega vstajenja najbolj prisrčna izpoved vere v Kristusa? Kristus Križani. Ni li Križani, ki kraljuje s križev po sobah, v cerkvi in na zvoniku, v znamenjih in kapelkah kraj poti, v poljubih umirajočih in na grobovih umrlih, središče vsega bogočastja? Ali niso nadvse po-

memben dokaz žive vere v trpečega Zveličarja različne »kalvarije«, to je postaje križevga pota, ki so stale ob stezah na strme griče, vrh katih se je dvigalo po troje križev in za njimi cerkev sv. križa? Ali ni bilo tako na Kalvariji pri Gorici, na Miremskem gradu, pri Sv. Križu nad Kojškem, pri Sv. Antonu nad Idrjjo, pri Sv. Križu na Vipavskem?

3. Primorsko ljudstvo se je vedno odlikovalo po otroški ljubezni do božje matere Marije. Dokazi njenega čiščenja so bile Marijine podobe v vsaki hiši, Marijini oltarji v vsaki cerkvi, neštete Mariji posvečene cerkve in drugorazredna Marijina božjepotna svetišča v vsakem okraju (Vrhovlje in Brdlh, Mengore na Tolminkem, Marija Snežna »Na Kladi« v Kobariškem kotu, Vnebovzeta v Spodnji Idrji, Žalostna božja Mati na Miremskem gradu, Vitovlje in Log na Vipavskem, Obersljijska božja Mati na Krasu) ter prvorazredna Marijina božjepotna svetišča v vsakem predelu prostrane Primorske: Sv. Višarje v gorah, Stara gora v Benečiji, Sv. gora na Goriškem, Strunjan na Tržaškem. Vse ljudstvo je Marijo proslavljalo z molitvijo in petjem, s posvečevanjem njenih praznikov in majniško pobožnostjo, z Marijinimi bratovščinami in stanovskimi družbami, s procesijami in romanji, z umetniškimi stvaritvami.

4. Primorska vernost je vključevala navezanost in spoštovanje do duhovnikov in cerkvene oblasti. Ob ljudstvu je namreč v vsej zgodovini stal duhovnik kot dušni pastir, kot modri svetovalec in spodbudnik, kot zagovornik pred oblastniki in zaščitnik pred nasilniki.

5. Krščanska vernost je navajala k npravno krepostnemu življenju: oblikovala je vest k razlikovanju dobrih in slabih dejanj, ki jih je ocenjevala po deseterih božjih zapovedih; vzpodbujala je voljo k dobremu in plemenitemu in vse tako usposabljala za samozatajo in krepost; z verskim poukom je vzgajala otroke in mladino, z oznanjevanjem božje besede je duhovno hranila odrasle in ostarele, tako da je versko vzdušje vladalo pod domačim krovom, v farnih občestvih in v vsem okolju.

BOGASTVO

VERSKIH IN KULTURNIH DOBRIN

Slovenski človek je bil kot veren in kreposten kristjan zakoreninjen v nadnaravni svet milosti, a obenem se je čutil poklicanega, da si tudi kot zemljan zgradi človeka vredno življenje. Naravnost na Boga ga je k temu samo podžigala, kajti prav zvestoba Bogu ga je silila k npravni poštenosti, k delu za bližnjega, k zakonitosti. Iz vere je črpal milosti in moči, da je kljuboval krivic, tolažbe in opore, da ga ni zatiranje zlomilo, zaupanja, da bo končno le zmagala resnica, pravica, življenje. Oprt na Boga je bil rod za rodom zvest svojemu jeziku, zemlji in narodu.

Dasi je bilo življenje naših prednikov gospodarsko in socialno revno in bedno, je bilo po dobroti in srčni kulturi bogato, bogatejše, kakor si ga more predstavljati današnji civiliziranec. Kako siromašen je naš čas! Pospravljamo vse, kar nasprotuje suhemu razumarstvu, zavračamo vse, kar ne prija naturalizmu in počutnosti, in še zlasti preziramo in smešimo vernost in moralnost prejšnjih rodov, čeprav sta bila prav vernost in npravnost nabolj učinkovita stvaritelja slovenske narodne kulture in tista ne več neznana »skrivnost«, ki je kljub izredno neugodnim zgodovinskim razmeram ohranila slovenskemu narodu kulturo in obstoj.

Dušno pastirstvo za nemške turiste

V jadranskih mestih so tudi letos ob nedeljah bogoslužja za turiste v nemškem jeziku. Graška škofija že več let skupno s škofi iz jadranskih škofij organizira to akcijo. Letos vrši okrog 30 duhovnikov iz Avstrije to službo v glavnih krajih turizma na Jadranu v času poletne sezone.

Mednarodna konferenca verstev za mir

230 zastopnikov raznih verstev (med njimi 40 mohamedancev, 31 hindujcev, 24 budistov in 109 kristjanov — katoliških, pravoslavnih in evangeličanskih) bo prišlo konec avgusta v belgijsko vseučiliško mesto Leuven na drugo »svetovno konferenco verstev za mir«. Pokroviteljstvo nad srečanjem, ki bo trajalo teden dni, je prevzel belgijski kardinal Suenens. Prva tovrstna konferenca je bila leta 1970 v Kyotu na Japonskem.

Romunska pravoslavna Cerkev - cilj letošnjega ekumenskega romanja

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu in Gorici nudi že enajsto leto svojim članom in članicam pa tudi drugim svojim prijateljem priložnost ekumenskega potovanja. Zadnja leta so taka potovanja še posebno zanimiva, ker nam pomagajo do srečanj z raznimi pravoslavnimi skupnostmi na našem Vzhodu, kar v nas še bolj utrjuje ekumenskega duha.

Tako je veljalo lansko potovanje bolgarski pravoslavni Cerkvi, da smo lahko tudi ta slovanski narod bolj od blizu spoznali. Podrobno poročilo o tem romanju je v sedanjem podlistku v tem našem listu.

Letos se je pa naše Združenje odločilo za korak naprej: obisk romunske pravoslavne Cerkev. Da se bomo na ta obisk primerno pripravili, naj služi tudi teh nekaj besed, ki bodo dobrodošle zlasti onim, ki so se že odločili za to letošnje ekumensko potovanje v septembru, ki nas bo prvič popeljalo v kraje preko Donave.

NEKAJ IZ ZGODOVINE ROMUNSKA CERKEV

Kdo so Romuni? Nič drugega kot ostanki starih polatinjenih prebivalcev rimske province Dacije. Pozneje so se ti polatinjeni prebivalci močno pomešali s Slovani, a njihov jezik je kljub temu ohranil romanske prvine. Zato so si v 19. stoletju tudi ime — Romuni. Prej so bili vedno znani pod imenom Vlaha.

Krščanstvo je k njim prodrlo razmeroma zelo zgodaj: že v 3. in 4. stoletju in sicer v latinskem obredu. Toda ob času preseljevanja narodov, ki so se ravno čez Donavo pomikala ljudstva proti notranjosti rimskega cesarstva, je krščanstvo v teh krajih skoraj popolnoma izginilo. Do ponovnega pokristjanjevanja je prišlo med 9. in 11. stoletjem po zaslugi bolgarskih in grških misijonarjev. Tedaj so Vlaha sprejeli bizantinski obred v staroslovanškem jeziku.

V 14. stol. je carigrski patriarh ustanovil tri metropolije v vlaški in moldavski kneževini z domačo hierarhijo. Vendar se je s prihodom Turkov položaj temeljito spremenil in so skoraj tri stoletja Cerkev v današnjih deželah Romunije vodili grški škofje kakor skoraj povsod drugod na Balkanu.

Sredi prejšnjega stoletja je del Romunije dosegel svojo samostojnost. Takrat so tudi proglasili, kot je na Vzhodu navada, samostojnost romunske Cerkev in uvedli v bogoslužje, prvič v zgodovini, romunski jezik. Končno je bil leta 1925 ustanovljen romunski patriarhat, ki je obsegal pet cerkvenih pokrajin: vlaško, moldavsko, transilvansko, bukovinsko in besarabsko metropolijo. Vendar je bil že med drugo svetovno vojno del Besarabije in

Bukovine priključen Sovjetski zvezi in je Cerkev v teh pokrajinah prišla pod moskovski patriarhat.

BESEDA O ZEDINJENI ROMUNSKI CERKVI

Pokrajina Transilvanija je v 17. stol. prešla pod Avstro-Ogrsko monarhijo. V novih razmerah je v tej pokrajini dozorelo zedinjenje z rimsko Cerkvijo, ki je bilo uradno podpisano v mestu Alba Iulia leta 1698. Tej uniji so se pozneje pridružile še nekatere druge škofije. Ta zedinjena romunska Cerkev je bila pozneje dobro organizirana in je uživala velik ugled. Razdeljena je bila v pet škofij in štela milijon sedemstotisoč vernikov bizantinskega obreda, ki so pa v liturgiji uporabljali moderni romunski jezik.

Leta 1948 je bila ta Cerkev od državnih oblasti nasilno ukinjena in pridružena romunskemu pravoslavnemu patriarhatu. Se danes se ta krivica ni popravila in meče temno senco na pravoslavno romunsko Cerkev, ki je na to pristala.

ROMUNSKA CERKEV DANES

Organizirana je podobno kot ostale pravoslavne cerkve na Vzhodu. Vodi jo Patriarh s pomočjo svetega sinoda, ki pa sestavljajo vsi metropolitni škofje. Redno se sestaja enkrat na leto. Vendar mora uredbe svetega sinoda potrditi še posebno državno ministrstvo za verske obrede. Cerkev v Romuniji namreč ni ločena od države, kakor se godi v vseh drugih socialističnih republikah vzhodne Evrope. Celo verouk je v šolah dovoljen, seveda kot prostovoljen predmet.

Romunska pravoslavna Cerkev šteje danes nad 16 milijonov vernikov. Cerkvenih pokrajin ali metropolij je pet, škofij pa dvanaest. Ena škofija je tudi v Ameriki med romunskimi izseljenci. Zelo dobra je župnijska organizacija, saj šteje skoraj 9000 župnij, ki so skoraj v celoti zasedene. Za duhovniške poklice niso v skrbeh, saj ima vsaka metropolija svoje semenišče. V glavnem mestu Bukarešti in v mestu Sibiu sta tudi dva višja teološka inštituta na stopnji fakultete, priznane od državnih oblasti. Tudi redovne družine po samostanih imajo svoje posebne šole za vzgojo naraščaja. Samostanov je kar lepo število: okoli 20 moških in 50 ženskih. Nekaj od teh si bomo na potovanju ogledali. Tudi na sveti gori Athos imajo Romuni že od starih časov svoj večji samostan.

Zlasti dobro je organiziran verski tisk. Izdajajo tudi dobre strokovne teološke revije. Zdi se, da je romunska Cerkev med ostalimi pravoslavnimi cerkvami na Vzhodu še najbolj urejena in delavna. S tem pa ni rečeno, da se tudi ona ne prebija skozi težke razmere, ki so skupne

vsem cerkvenim skupnostim v socialističnih državah. Morda jo rešuje večja povezanost z narodom, ki je vedno čutil, da mu je Cerkev resnična zaveznica in dobrotnica že od turških časov in poprej.

To cerkveno skupnost na krščanskem vzhodu bomo torej letos obiskali in od blizu spoznali, kolikor bo pač to mogoče, njeno delo in trpljenje, ki sta jo oblikovala skozi stoletja. Gre za narod, ki se je dolgo boril za svojo samostojnost in je iz krščanske vere črpal moč za svojo duhovno rast, ki mu daje moč, da kljubuje tudi današnjim težkim povojnim razmeram.

Bralci pišejo

Potreba primerne periodične publikacije

V teh pasjih dneh si človek zaželi oddiha daleč proč od mestnega ali vsakdanjega hrupa in skrbi. Na oddihu, če ima to srečo, da si ga vzame, ima priložnost razmišljati o raznih osebnih in družbenih problemih.

Eden takih problemov, ki je že več let na dnevnem redu v raznih kulturnih krogih med katoliško oz. krščansko mislečimi rojaki, je izboljšanje našega tiska. Res da se je o tem že precej pisalo in razpravljalo ob mesecu katoliškega tiska. Vendar se mi zdi, da še daleč nismo izčrpali tega vprašanja.

Med našimi povprečnimi ljudmi je čuti veliko pomanjkanje njim primerne publikacije, ki bi se razumela na njihove težave in vprašanja, v kateri bi vsakdo našel kaj zanimivega, od intelektualca do navadne gospodinjice. Zato bi bilo vredno razmisлити o možnosti, da bi taka publikacija kdaj začela izhajati.

Prepričani smo, da bi s predhodnim posvetovanjem našli dovolj stalnih sodelavcev, če se povežemo Tržaška, Goriška in ostali predeli dežele, v kateri so naseljeni naši ljudje.

Seveda je tu težak problem finančnih sredstev, toda s pomočjo prispevkov javnih in tudi privatnih ustanov bi to ne smela biti nepremagljiva ovira. Če bi publikacija odgovarjala težnjam širokih plasti ljudi, bi dosegla povoljno doklado.

Iz razgovorov s številnimi znanci ima človek vtis, da je vredno vzeti v svaren pretres to možnost, zakaj vztrajati pri preživelih, neprožnih in neustreznih oblikah revialnega tiska, ki ogromne večine naših družin ne pritegne več, je nesmiselno in v marsičem neproduktivno.

Upajmo, da se bo še kdo izrazil o potrebi takšne nove periodične publikacije.

T.M.

»Osservatore Romano« in »Vita Nuova« o tržaški konferenci

Ceprev je mednarodna konferenca o manjšinah mobilizirala toliko znanstvenikov iz najrazličnejših dežel — prišli so celo iz ZDA — in je predsednik organizacijskega odbora prepotoval polovico Evrope, da bi čim več ljudi seznanil o namenih konference, opažamo, da italijanski verski listi niso bili zmožni dati nobenega objektivnega poročila.

Rimski dnevnik »Osservatore Romano« je premogel samo dva borna članka (7. in 16. julija), kjer sploh ni pojasnjeno, da je prišlo do konference predvsem zato, da bi imeli Slovenci v Italiji priložnost povedati, kako si zamišljajo poslanstvo in dolžnost večinskega naroda, ki če je resnično demokratičen, mora ščititi pravice vseh državljanov ne glede na njihov materin jezik. Ni namreč naključje, da so bili v pripravljalnem odboru kar štiri Slovenci. Sele kasneje je bila zamisel o konferenci razširjena na vse manjšine iz zahodne Evrope in to ne samo na narodnostne, temveč tudi na jezikovne.

Vatikanski dnevnik piše samo, da bo konferenca služila kot priložnost za srečanje znanstvenikov s politiki ter predvsem predstavnikov večine in manjšine. Pri tem zamolči dejstvo, da bo konferenca v mestu, kjer so konflikti med Slovenci in Italijani vsak dan na dlani in da je ravno nerešljivost teh nasprotij dala pobudo za konferenco.

Tudi v zaključnem članku »L'Osservatore Romano« sploh ne imenuje Slovencev,

ki so temu mednarodnemu zasedanju dali neizbrisen pečat življenjskosti, resnega razpravljanja in novih idej. Niti ne smatra potrebno poročati, da je v prvi komisiji o jeziku, kulturi, šolstvu in sredstvih javnega obveščanja mnogo govornikov spregovorilo o čisto pastoralnih problemih, oziroma konkretnije o neenakopravnosti in težavah slovenskih vernikov, za katere bi moral biti verski časopis posebno občutljiv. Ali pa morda vatikanski list smatra, da je bolj primerno zapreti oči pred resnico, ki je v napoto in sramoto?

Cisto po otročje pa se je odrezal tržaški škofijski tednik »Vita Nuova«, ki je bil v kratkem članku »Sagra paesana« («Vaška šagra») zmožen povedati samo dve resnici:

1. da so Slovenci na konferenci imeli levji delež in

2. da nobeden izmed italijanskih predstavnikov ni vedel, kako bi se argumentirano zoperstavil obtožbam, ki so letele na razne organe italijanskih oblasti, tudi cerkvenih.

Zelo pa je razvidna iz zapisa tržaškega tednika avtorjeva omejenost in fantastičnost. Tako smo izvedeli, da obstaja v Trstu še ena »kompaktna manjšina«, namreč manjšina istrskih beguncev. Nikjer pa ni pojasnjeno, kakšne vrste manjšine tvorijo ti begunci in kakšne krivice se jim dogajajo. Morda pa so občutili kompleks kulturne manjvrednosti, ker je bilo na konferenci slišati govoriti predvsem slo-

vensko in so začutili potrebo, da bi se tudi oni seznanili z našim jezikom in kulturo. Popolnoma upravičeno se torej lahko hudujejo nad demokratično Italijo, ki jim ne daje možnosti, da bi se naučili slovenskega jezika. Da, prav gotovo jih lahko smatramo za posebne vrste »kulturno manjšino«.

Zdaj je torej razumljivo, da otroci v Beneški Sloveniji ne morejo pričakovati, da bi se lahko učili v materinem jeziku, ko pa niti tako »kompaktna in številna manjšina« istrskih beguncev nima možnosti pouka slovenskega jezika.

Se bi lahko razpravljali o neumnostih in neslanostih, ki so raztresene v članku tržaškega tednika, a raje se spomnimo na msgr. Pavana, rektorja lateranske univerze, ki je prišel iz Rima na to »sagro paesano«, da bi opozoril, da je enciklika »Pacem in terris« še v veljavi. Spomnil se je na papeža Janeza XXIII., ki je večkrat poudaril, da imamo vsi ljudje enako dostojanstvo in vsako zastopavanje, ki bi oviralo popolni razvoj manjšin, je tudi vrsta nasilja. Zato se morajo pripadnikom manjšin nuditi vsa primerna sredstva za izboljšanje njenih življenjskih razmer »po sebi« v zadevi njihovega jezika, kulture, navad, gospodarskih del in podjetij (Mir na zemlji, 95). Toda italijanskih duhovnikov ni bilo zraven in tako so spet izgubili izredno priliko, da bi se poučili o enem izmed koncilskih dokumentov.

E. Cermelj

Misijonar med gorami

Za diamantni jubilej Bratu Janezu Udovču pod Himalajo

Brat Janez Udovč deli podobice med indijske vernice

Letos je stopil v osemdeseto leto. V maju sva šla z bratom Vidmarjem praznovati v Dardžiling šestdesetletnico njegovega redovništva. Praznovanje smo začeli s koncelebrirano jutranjo daritvijo in nadaljevali v dvorani velikega katedrale sv. Jožefa s pesmijo, igrami in čestitkami. Prišli so njegovi Nepalci in Lepča od blizu in iz daljnih grap ter ga ovili z belimi šali in svilenimi ovratnicami kot je navada med himalajskimi gorjanci.

Bil je čas ko so bila vsa tri gorska kraljestva: Nepal, Sikim in Bhutan zavita v »mrak bogov«, kjer so se le gorske straže neprestano menjavale, ko so robati principi držali svoje trde vajeti nad podložniki, ko še ni bilo potov ne teras s čajnimi nasadi. Skromna naselja, pripreta kot ptičja gnezda na strma pobočja, so bila med sabo povezana le po kozjih stazah, nad katerimi je slonela 8000 metrska Kančinzinga s svojim mrzlim nasmehom.

Ko so Angleži zasedli Indijo, niso marali v te skrivnostne grupe, dokler niso doživeli prvih prask s sikimskimi rodoljubi. Takrat so se pogladi z njimi v gorovja in odkrili svet pravljične lepote. Začeli so graditi ceste, stavbe in malo, po svetu zelo znano ozkotirno dardžilingško železnico.

Volovske vprege so pred več ko sto leti pripeljale sem prve loretinke, za njimi pa so prišli belgijski in irski jezuiti. Prvi turisti so prinašali blagostanje revnim pastirjem po gorah, ugodna klima pa je dala priložnost misijonarjem, da so od-

pirali kolegije in višje šole, ki so privabile iz vročih azijskih nižin množ študentov in študentk privilegiranih stanov, sinove in hčere princev in maharadž ter visokih državnih uradnikov.

Pred štiridesetimi leti najdemo brata Udovča po vaseh, ki so razpeta med bregovi, ko poučuje katekizem, uči otroke nepalsčine in organizira fante v igralne družbe. Bil je ob tistem času edini misijonar, ki je znal nepalsko in lepča in edini, ki je ustvaril stik s preprostim ljudstvom. Nekateri teh fantov so danes župniki, ki prihajajo od časa do časa na obisk k svojemu »guru« (učitelju).

Brat Janez govori še zmerom lepo in melodiozno dolenjsko slovensščino, postavlja besede prav počasi, kot »bi rožice sadil«. On je znan kot »kraljevi vrtnar« — prvič zato, — ker prihajajo nekdanji dečki-študentje k njemu, (ki so danes principi in maharadž) občudovat njegove vrtove in tople grede, drugič pa zato, ker prireja po Kalkuti in po gorah cvetlične razstave, kjer seveda navadno pobere prve nagrade.

Pa naj za »Katoliški glas« spregovori o sebi misijonar sam!

Moj dom je v Teški vodi v stopiški župniji na Dolenjskem. S poznejšim županom Brulcem iz Stopič, ki je padel ob enem z mojima bratoma pod krogami komunistov, sva bila v Marijini družbi. Rad bi študiral, a moj oče ni zmozel šolnine, kajti morala bi iz hleva vsako leto dva vola! Nas pa je bilo 14 otrok.

Brat Janez Udovč sredi cvetličnjaka. Rože so njegovo posebno veselje

JOZE JURAK

EKUMENSKO POTOVANJE V BOLGARIJO

(22)

Pred zadnjo svetovno vojno so imeli katoličani v Bolgariji cvetoče šolske zavode, sirotišča in zavetišča, najbolj priznane bolnišnice, imeli so svoj verski tisk, precej literature in dobro organizacijo.

Ko pa je bil leta 1949 papežev zastopnik prisiljen zapustiti Bolgarijo, je vse to izginilo. Sledili so veliki procesi, v katerih je bilo veliko duhovnikov (med njimi dva škofa) obsojenih kot izdajalci in voluhni. Mnogi se niso nikdar več vrnili. Vsi moški samostani so bili razpuščeni. Preostali redovniki delujejo sedaj kot svetni duhovniki.

Tako živi Cerkev v Bolgariji kot v prvih časih krščanstva. Živi brez materialnih sredstev, obsojena na molk in skrito življenje. A čeprav doživlja trpljenje veli-

kega petka, je polna vere in upanja v boljše čase. Vsakemu velikemu petku sledi preaj ali slej zmagoslavno jutro velikonočne nedelje!

PREK TRAKIJE V SLIVEN

Ura je bila že čez štiri popoldne, ko smo se poslovili od obeh prijaznih bolgarskih duhovnikov v Burgasu. Bil je svojstven občutek: mi se vračamo proti krajem, kjer je verska svoboda na višku, onadva pa bosta naprej vztrajala na okopih božjega kraljestva in doživljala še dalje polnost Kristusovih besedi: »Na svetu boste imeli stisko.« Je bomo kdaj deležni tudi mi?

Po izhodu nas je sprejela prostrana trakijska ravnina, za časa Rimljanov in tudi kasneje žitnica ondornih krajev, sedaj pa spremenjena v en sam nepretrgan vinograd.

Naš cilj tistega dne je bilo mesto Sliven, 110 km zapadno od Burgasa. V dobrih dveh urah smo prevozili to razdaljo in že se je pokazalo mesto na obzorju, v ozadju pa obronki gora.

Sliven leži namreč ob vznožju Sredne

Na Dunaju sem stopil v noviciat Družbe Jezusove, ker v Sloveniji takrat ni bilo noviciatne hiše. Po enem letu so me poveljali v vojsko in moral sem iti na borbo v Galicijo, kjer sem bil ranjen, pozneje pa dobil še tifus. Ko sem ozdravel pa je spet šlo po tisti narodni: »Pobič sem star šele 18 let, cesar me hoče k vojakom imeti...« Tako sem na soški fronti doživel razpad Avstrije. Takrat ko je Vrtovec pobegnil z vojaškim aeroplanom in pristal pri Ljubljani in s polomljenim propelerjem potkal na vrata pri jezuitih, sva jaz in moj prijatelj »snela« avto najinega generala in se pripeljala na Koroško, od tam pa domov. Pri jezuitih sva z Vrtovcem obujala vojaške spomine in marsikatero razdrla...

Dolgo nisem dobil privoljenja predstojnikov, da odidem v Indijo. Prijavil sem se najprej kot dobrovoljec za Skopje, kjer sem srečal prvič gorečo kongreganistko, pozneje misijonarko M. Terezijo iz Kalkute. P. Prešeren, ki je bil takrat provincial, pa je pritisnil na mojega predstojnika, da mi je dovolil v misijone.

Dobil sem za kolegij sv. Jožefa v Dardžilingu novo kuhinjo naravnost iz Dunaja. Začel sem trenirati kuharje in vrtnarje, se naučil nepalsčine in začel zahajati po vaseh k pevskim vajam. Najprej so zaprosili za sprejem v Cerkev služabniki, ki so bili v moji oskrbi, nato fantje in dekleta po vasi. Skupaj smo prestavljali v njihov jezik drame in igre, ki smo jih igrali doma v Sloveniji. Najbolj uspela igra so bili Mlini pod Zemljo. Od časa do časa sem vodil procesije mladih in starih, katere sem pripravil za krst ali za prvo sv. obhajilo, gori k cerkvi.

Kmalu me je rektor poklical, naj mu pomagam pri upravi in nabavi knjig ter opremim laboratorije. Prišel sem v stik s študenti, sinovi milijonarjev in ministrov, ki so tudi na svojih visokih položajih ohranili spomin name in me večkrat obiskovali v cvetličnjaku, med njimi nepalski kralj in bhutanski maharadža. Pred 40 leti je bilo še smrtno nevarno za misijonarja stopiti v Bhutan ali Nepal ali celo Sikim. Danes rastejo cerkve in šole in mlada zelo obetajoča Cerkev v vseh Treh kraljestvih.

***

Tole naj bi bilo v kratkih in hitrih potezah življenje misijonarja pionirja, ki je bilo kakor mlad hrast presajen visoko v daljno Indijo pod gorske velikane Himalaje. Pognal je globoko v zemljo in je nesebično odprl svoje srce in svoje roke ljudstvu, katerega del je postal brat Janez. Vsako jutro vstaja že pred peto in odide v cerkev k meditaciji s počasnim težkim korakom. Ne zahaja več po vaseh, ker so gorska pota prenaporna, zdaj prihajajo k njemu njegovi ljudje po nasvet in po blagoslov. Postave je še zmerom mežikajo, posebno kadar prične s svojimi zgodbami iz vojaških dni ali pa doživljaji po nepalskih gričih. Na njegovi mizi je polno knjig, angleških, nemških, a največ je slovenskega branja. Dal mi je v roke pesmarico, zato sva jih nekaj prepela, ena zadnjih je bila:

»En starček je živel...«

Med petjem se je dobrodušno in hudo-mušno smejal, samemu sebi menda!

Mi Slovenci, ki ga poznamo, posebno tisti, ki jim je pri srcu božja stvarnost misijonskega apostolata, želimo jubilanu še mnogo zdravih let in da bi se mu izpolnila želja, ki je skrita v srcu vsakega delavca tukaj v misijonih, kadar gleda na polja, ki so bela za žetev, a so delavci redki:

Pošlji, Gospod, pošlji!

Jože Čukale SJ

Položaj v tržaški občini

V tržaški občini je leva sredina zašla zaradi nameravanega povzika cen mestnemu avtobusnemu omrežju ter drugim uslugam zaradi izstopa PRI iz odbora v hudo politično krizo. Vendar se je PRI že na prvem sestanku s strankami leve sredine, ki je bil 29. julija letos, premislila in umaknila svojo ostavko iz tržaškega občinskega odbora. Na tem sestanku so se stranke leve sredine ter Slovenska skupnost zavzele za izpolnitev in uresničitev vseh obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma, ki so ga stranke leve sredine podpisale, ko so se sporazumele za sestavo tržaškega občinskega odbora.

Slovenska skupnost, ki sodeluje s strankami leve sredine že od leta 1963 in je dosegla pomembne uspehe v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji, je sedaj pred jesenskim občnim zborom svojih članov (občni zbor je predviden za zgodnjo jesen), kjer bo gotovo dana priložnost za objektivno preveritev njenega dela in dela njenih izvoljenih predstavnikov v okviru strank leve sredine s posebnim oziranjem na koristi slovenskega prebivalstva, katere so Slovenski skupnosti najprej pri srcu.

Opčine

Dne 27. julija sta si obljubila večno zvestobo v naši cerkvi Angel Kralj in Nerina Grego.

Oba izhajata iz znanih družin. Nerina je že dolga leta cerkvena pevka. Zato se ji je cerkveni pevski zbor na lep način oddolžil s petjem med poročno mašo, ki ga je vodil prof. Ubald Vrabec.

Obema iz srca čestitamo in obenem želimo veliko sreče in vsega dobrega na skupni življenjski poti.

Nekaj novic iz Zgonika

20. julija je videl sv. Aleš precej ljudi hiteti v Salež. Zaradi vremena je bilo vse v zaprtem prostoru, ki ga je radovoljno nudila družina Grilanc. Boris Zivec je v imenu vseh pozdravil vipavskega novomašnika Ivota Furlan, dekleti v narodnih nošah pa sta mu izročile darove. Po maši in novomašniškem blagoslovu je g. Ivo blagoslovil novo Marijino podobo, cerkvene ključarje Karlo Stofa pa je ob udeležbi vseh postavil v obnovljeno kapelico, katero je domačin Pepi Percič s pomočjo drugih okusno opremil. Bazoviški ansambel »Kondor« je nato izvajal »novosti«: med popevkami so se vrstili plesi v mavrici barv in barvnih diapozitivov.

24. julija smo pospremili na pokopališče v Samatorci 87 letno Marijo Bratina vd. Auber, doma iz Ustij na Vipavskem. Veliko let je živela pri stricu duhovniku v Šempolaju, kjer je stregla tudi pesniku Gregorčiču, ki je prihajal na Kras in k morju. Poročena je držala gostilno, čeprav bolna; od petih otrok ji je ostala hči, pri kateri je dolgo let živela kot vdova. Ohranila je vedno živo vero, narodno zavest, ljubezen do naših, zlasti Mohorjevih knjig, pa tudi izredno živahnost v trpljenju; saj reva ni mogla zaradi boleznih nikamor. Bog ji bodi bogat plačnik! Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

26., 27., 28. julija smo na izletu v Avstrijo in Nemčijo videli: Longarone, Innsbruck, Zugspitze (najvišja gora Nemčije), zlasti pa Dachau, kjer smo položili venec in

imeli sv. mašo; v olimpijskem naselju smo se vzpeli na 290 metrov visok stolp; pregledali smo Nemški muzej, ki je med največjimi na svetu, prevozili čudovito gorsko cesto do Grossglocknerja in ledenika Pasterece, pa pili pivo... pivo, da je bilo vse živo. Iskrena hvala dr. Zdešarju in p. Sodji za vse!

Se en izlet z romanjem na Monte Berico (Vicenza) bo v nedeljo 25. avgusta. Obiskali bomo mesto Brescia, rojstni kraj Janeza XXIII. (Sotto il Monte); odpočili pa se bomo pri Gardskem jezeru, nakar bomo zvečer v Veroni prisostvovali operi Aida. Po 15. avgustu sprejemamo izletnike tudi od drugod.

Kamenčki

Sergij Zeludkov, moskovski duhovnik, je v pismu akademiku Saharovu zapisal: »Vi trdite, da je potrebna javna preiskava o Stalinovih zločinih. Da, toda potrebna je tudi javna pokora. Kako se je moglo zgoditi, kako se je začelo? Vsi smo krivi, vsi smo grešili zoper Sv. Duha. Zatajili smo Kristusa, začetnika ljubezni in svobode, in smo molili žival! Vsi smo zemlja, na kateri so pogladi cvetovi stalinizma. Morda bo prišel dan, ko bomo izpričali svojo pokoro s tem, da bomo zgradili svetišče v spomin mučenecem XX. stoletja.«

Kmalu po začetku destalinizacije se je zdelo, da bodo politične oblasti same prevzele pobudo, da se zgradi spomenik žrtvam stalinizma. Toda kmalu je vse utihnilo. Molk prekineja zdaj Solženicynova knjiga Otočje Gulag. Ni samo spomenik žrtvam, temveč tudi »liturgično« dejanje, velikodušno dejanje spokornosti v imenu ruskega ljudstva v soglasju z novo vestjo, ki se poraja obenem z duhovnim prebujenjem v Rusiji.

Nekaj let je tega, kar je v nekem spisu, ki je izšel v samizdatu, bil opomin: »Vsaka suženjstvo je posledica greha in se odpravi s pokoro. Isto moremo reči o socialnem suženjstvu. Ne smemo pričakovati rešitev od zunaj, kadar suženjstvo ni prišlo od zunaj, temveč od znotraj... Komunistem ni neko zunanje zlo, za katero so krivi samo partija in njeni voditelji; njegova laž in njegovi zločini so naša skupna last, pripadajo vsemu ruskemu ljudstvu... Zato je komunizem krivda vseh in ga bo mogoče izruti samo s pokoro vseh...« (Russia Cristiana, št. 135, str. 2).

IRA in Cerkev

IRA je irsko odporniško gibanje na Severnem Irskem, ki uprizarja teroristična dejanja po Irskem in v Angliji. Angleški in irski škofje so že večkrat javno obsodili tovrstne teroristične metode, ki zahtevajo vedno več nedolžnih žrtev.

Vendar pa v tem tudi duhovniki niso enakega gledanja. Tako je duhovnik Dwyer Patrik za nekega terorista imel javni requiem, nakar je sledil protestni pohod. Škof iz Birminghama je zato duhovniku odvzel za določen čas pravico izvrševati duhovniška opravila, da bi tako poudaril, da škofje ne odobravajo metod IRA. Angleška škofijska konferenca je ponovno opozorila duhovnike, da naj se ne mešajo v politične spore na Severnem Irskem.

cev, a brez zgodovinskih spomenikov.

Vse nekaj drugega pa je Stara Zagora, 30 km zahodno od Nove Zagore. Ne samo da je za Plovdivom najpomembnejše mesto v trakijski ravnini, da ima že 90.000 prebivalcev in da je važno železniško križišče (od tu gre en krak železnice prek Sredne planine in Stare planine mimo mesta Trnovo do Donave), temveč ima tudi veličastno zgodovino.

Stara Zagora je bila najprej trakijska naselbina in se je imenovala Beroe. Rimski cesar Trajan je dal kraju ime kar po sebi in se je imenovala Augusta Trajana. Bizantinci so mu dali ime po cesarici Irene Irnopolis. V 9. stoletju ga je osvajal bolgarski kan Krum. Turki so ga zavzeli leta 1370 in preimenovali v Eski Zaara (zaara = rodovitna pokrajina).

Ime Zagora pa pride od tega, ker leži mesto za goro (t. j. Sredno planino). V hudih bojih med Turki in Rusi je bilo zgrajeno čisto na novo po načrtih češkega arhitekta Luborja Baierja, zato je v njem vse simetrično in v polja razdeljeno.

(Drugič naprej)

Slovenski problemi in goriška občina

Na svoji zadnji seji v ponedeljek 29. junija je goriški občinski svet med drugim sprejel odstop dr. Damiana Paulina z mesta občinskega odbornika. Zadeva je bila že več časa na dnevnem redu, vendar je občinski odbor ni še načel do zadnje seje, in to z upanjem, da bi se morda stališče Slovenske demokratske zveze med tem časom kaj spremenilo. V resnici je prišlo med tem časom do raznih stikov in razgovorov zlasti med SDZ in KD, toda brez uspeha. Vodstvo SDZ ni moglo popustiti na bistvenih točkah svojega programa, ki predvideva obrambo slovenske zemlje in odločno borbo proti razlaščenju. Kot znano, je prav v teh točkah iskati glavne vzroke za sklep SDZ, ki je že pred časom umaknila svojega predstavnika iz občinskega odbora v Gorici. O vsem tem smo že podrobno pisali, ko smo objavili uradno poročilo SDZ v zvezi z odstopom.

Goriški občinski svet je sedaj dokončno sprejel odstop odbornika Paulina in tako formalno potrdil obstoječe stanje. Ob tem se je v občinskem svetu razvila živahna debata, v katero so posegli zastopniki vseh političnih sil. Vsi so pač s svojega zornega kota osvetlili sedanji odklon SDZ ter ga prikazali eni kot polom leve sredine v občinski upravi, drugi kot logično posledico zadržanja predstavnikov SDZ, tretji kot umik zadnje ovire v prizadevanjih za popolno uresničitev vseh infrastruktur (industrijska cona, avtoport itd.), ki da jih je prav prisotnost SDZ v odboru zavlačevala.

Ne bomo se tu spuščali v posamezne točke in posege svetovalcev. Opozorili bi radi samo na nekaj dejstev. Predvsem so predstavniki nekaterih strank, zlasti socialistične, očitali SDZ, da kljub umiku iz občinske uprave še vedno sedi v pokrajinski vladi in s tem izrazili pomisleke glede možnih pritiskov tudi na občinsko upravo in njeno politiko v zvezi z infrastrukturami. Kot da bi sami (socialisti) ne sedeli v občinski vladi in obenem v opoziciji na pokrajini! »Quod licet Iovi, non licet bovi«, pravi že stara klasična modrost.

Se posebej bi se radi tu zaustavili ob nekaterih drugih pomembnih, a zato ne manj čudnih ali vsaj presenetljivih vesteh. Prav na tej občinski seji, pa tudi na prejšnji, smo lahko izvedeli, da so se predstavniki goriške občinske uprave pred kratkim razgovarjali z občinskimi predstavniki iz Nove Gorice. Do tu nič čudnega. Predstavniki večinske stranke in sam goriški župan pa so izjavili, da so se v pogovorih o medsebojnem sodelovanju Gorice in Nove Gorice slovenske uradne oblasti zavzele za takojšnji začetek del za glavne infrastrukture naše občine. To je pa že bolj čudno. Zato namreč, ker pomenijo vse omenjene infrastrukture popolno uničenje naše zemlje in našega kmeta.

Pri vsem tem bi nas zanimalo, ali so

si politični dejavniki v Novi Gorici sploh zastavili problem slovenske manjšine v Italiji in njenega obstoja. Ali ne vedo, da pomeni nadaljnje razlaščenje na goriškem področju predvsem uničenje slovenskega kmeta in njegovega okolja? Ali res novogoriški (in morda osrednji) pristojni forumi gledajo najprej na toliko opevane »dobre sosedske odnose« in jim ni mar za resnične življenjske interese zamejskih Slovencev? Na vse to bi radi prejel primerna pojasnila.

SKAD —

Slovensko akademsko društvo

SKAD vabi vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo vsakoletnih poletnih študijskih dni v Zabnicah. Letos se bo ta seminar vršil od dne 16. avgusta do dne 20. avgusta.

V gosteh bomo imeli pisatelja Pavleta Zidarja, ki bo govoril na temo: »Načelo ljubezni«, in prof. dr. Rada Bednarika s predavanjem: »Stara pota, nove smeri«. Nazadnje pa bo med prisotnimi okrogla miza in razgovor o bodočnosti in o ciljih SKAD-a ob 20-letnici društva.

Kdor se namerava udeležiti seminarja, naj se zgleda pri predsednici dr. Marilki Koršič-Cotar (tel. 30867) ali pri Lučani Budal (tel. 5948). Prosimo, da bi se zainteresiranci čimprej prijavi, da bomo lahko lažje in bolje organizirali seminar v Zabnicah.

Vsi člani in prijatelji SKAD-a prav lepo vabljeni in nasvidenje v Zabnicah!

Odbor

Velika udeležba na

»Prazniku petja in vina«

»Praznik petja in vina«, ki so ga letos v Pevni prvič priredili, je zelo dobro uspel. Udeležba je bila tako v soboto 27. kakor v nedeljo 28. junija zelo velika. To je vzpodbudilo prireditelje, da so praznik raztegnili še na sledeči ponedeljek zvečer. Prireditveni prostor je bil na bivšem dvorišču baronice Taccó. Tam so organizatorji postavili oder in priredili plesišče. V kleti je bila razstava in poskušnja vin iz Brd, za hišo pa so bile mize za tiste, ki so hoteli v miru použiti dobrote z žara in jih zaliti z vinsko kapljico. Na voljo so bili pečeni piščanci in prašičja rebra s polento.

Za zabavo je skrbel v soboto zvečer ansambel »Lojzeta Hledeta« iz Števerjana, v nedeljo in ponedeljek pa sovodenjski ansambel »Ljubimci«, ki pa se raje predstavlja z angleško besedo »The lovers«, kajti tuje ime je očitno več vredno kot domače.

Kulturni program v nedeljo popoldne je bil kar zanimiv. Nastopil je obnovljeni oktet »Planika« iz Pevne, mladinski ansambel »Veseli števerjanski fantje«, moški zbor iz Mirna ter otroški zbor in trio iz Podgore. Vsi so bili za svoj nastop deležni toplega aplavza s strani številnega občinstva.

oz. razlastitve zemljišč, ki bodo služila gradnji stanovanjskih blokov.

Ni prav, je poudaril v svojem posegu deželni poslanec Slovenske skupnosti dr. Stoka, da mora slovenska narodna skupnost žrtvovati svoja zemljišča, in to dejansko zastoj, za državljane, ki so ekonomsko morda bolje stoječi od članov slovenske narodne skupnosti, ki že leta in leta žrtvujejo na oltar napredka svoja najboljša obdelovalna zemljišča.

Zakon št. 865 je krivičen, ker se ne zaveda vrednosti, ki jo ima zemlja, ki pripada določeni narodni skupnosti, za katero je zemlja eden od najvažnejših gospodarskih in narodnostnih dejavnikov. Zato je Slovenska skupnost v deželnem svetu prepričana, je dejal dr. Stoka, da dosledno brani koristi in pravice slovenskega prebivalstva in njegovega imetja, ko se postavlja proti uporabi državnega zakona št. 865, ki jemlje zemljo v glavnem našim ljudem, zato da se nanjo potem naseljujejo ljudje drugega jezika. V tem smislu je Slovenska skupnost glasovala v deželnem svetu proti omenjenemu zakonu.

Iz Slovenije

Novi dekan teološke fakultete v Ljubljani

Za dekana teološke fakultete v Ljubljani je bil ponovno izvoljen dosedanji dekan dr. Marijan Smolik, za prodekane sta bila izvoljena dr. Franc Perko za Ljubljano in dr. Stanko Oljnik za Maribor.

Osebnostne spremembe v apostolski administraciji za Slovensko Primorje

Srečko Suligoj premeščen iz Medane v Kanal ob Soči; Branko Rudež iz Vrhpolja v Medano; Venceslav Černigoj iz Bovca v Vrhpolje; Stanko Sivec iz Otlice v Bovec; Jože Vidrih iz Dolenje Tribuše na Otlico; Avgust Ipavec župni upravitelj za Trnovo in Ravnico; Peter Pipan župni upravitelj v Rodiku; Igor Lovišček župni upravitelj za Gornjo Tribuše; Ivan Likar župni upravitelj na Premur; Boris Kretič škofijski tajnik v Kopru; Ciril Cej kaplan v Idriji; Zdenko Strukelj kaplan v Sežani; Marijan Jakopič kaplan v Komnu; Ivan Furlan kaplan v Bovcu; Jože Bric kaplan v Kopru.

Uspeh nabirke za lačne po svetu

Tržaška postna nabirka za lačne po svetu je dosegla vsoto dobrih 17 milijonov. Izmed slovenskih župnij je največ prispeval Sv. Križ — tristo tisoč lir.

Iz Beneške Slovenije

Kulturno srečanje na Kamenici

Na prijazni košenici na Kamenici v bližini romarskega svetišča Stare gore je bilo preteklo nedeljo zelo uspešno kulturno srečanje med sosednjimi narodi, že četrto v zaporednih letih. Priredila so ga kulturna društva iz Beneške Slovenije »Ivan Trinko« iz Cedada, »Rečana« iz Ljes, Center za kulturne raziskave iz Brda, študijski center »Nediža« iz Spetra, »Planika« iz Ukeve v Kanalski dolini, skupina duhovnikov, ki izdaja list »Dom« ter Zveza izseljencev iz Beneške Slovenije.

Prireditvev je ob treh popoldne odprla mladinska godba PD »Vesna« iz Sv. Križa pri Trstu. Sledila je sv. maša, ki so jo v domaševanju opravili slovenski beneški duhovniki Marij Lavrenčič iz Stoblanke, Valentin Birtič iz Krasa, Emil Cenčič iz Gor. Trbija ter Artur Biasutto iz Viškorše. Med mašo je pel mešani zbor iz Ljes »Rečana«.

Slavnostna govornika sta bila župnik Emil Cenčič in arh. Valentin Simonitti. G. Cenčič je opozoril, da soppada četrto kulturno srečanje na Kamenici z 20. obletnico smrti velikega beneškega rodoljuba msgr. Ivana Trinka. Njegova preroška beseda se začneja uresničevati, mišljenje se spreminja, Beneška Slovenija začneja doživljati boljše čase. Zato pa morajo beneški Slovenci ostati zvesti svojim izročilom, jeziku in kulturi.

Arh. Simonitti pa je poudaril, da pomeni Slovenska Benečija velik zaklad za našo deželo, saj je to kos Evrope s svojim jezikom, kulturo in lepoto. Ohranitev tega premoženja in pravilno njegovo vrednotenje predstavlja ne samo napredek za Benečijo, ampak bogati vso državo.

Nato se je začel razvijati kulturni spored. Najprej je nastopil domači zbor »Rečana«, za njim Tržaška folklorna skupina z vrsto gorenjskih plesov. Za njo so prišli na oder »Nadiški poubis«. Potem je folklorna skupina »Balarins de Riviere« iz Čente (Tarčenta) predvajala osem plesov. Nastopila sta še dva moška zbora: iz Kobarida in iz Pliberka na Koroškem. Spored je zaključila Tržaška folklorna skupina z venčkom belokrajinskih plesov. Nato je sledila prosta zabava ob zvokih ansambla »Veseli planšarji« iz Ljubljane. Vesela družabnost se je ob dobro založenih kioskih nadaljevala do pozne noči.

★

Nov zakonski predlog v korist slovenskim šolnikom

Na pobudo Sindikata slovenske šole so poslanci KD Marocco, Belci, Bressani in Fioret predložili v poslanski zbornici zakonski osnutek, ki zadeva profesorje slovenskih srednjih šol. Zakonski predlog obsega en sam člen in se nanaša na predhodno priznanje poskusne dobe dveh let, ki jo morajo opraviti novi stalni profesorji. Po tem osnutku bodo deležni te ugodnosti tisti profesorji, ki imajo za to potrebne pogoje po čl. 6 zakona 932 (Belci-Skerk). Omenjenim profesorjem bodo šteli za poskusno dobo šolski leti 1970-71 ter 1971-72, če imajo v teh letih vsaj šest tedenskih ur ter če je vsaj eden izmed učnih predmetov sestavni del stolice.

OBVESTILA

Na praznik farnega patrona sv. Lovrenca bodo v farni cerkvi v Skednju sv. maše po sledečem dnevnem redu: ob 10. uri, ob 19. uri slovesno somaševanje, ob 21. uri običajna procesija po skedenjskih ulicah.

Udeležencem študijskega tedna na Pohorju, članom Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu, ki se bodo od 11. do 17. avgusta udeležili študijskega tedna v Železničarskem domu na Pohorju, nudimo nekaj informacij, ki jim utegnejo koristiti. Tisti, ki bodo potovali z vlakom, naj vzamejo vlak, ki odhaja iz Trsta ob 8.10 (ital. čas). V Ljubljani izpred železniške postaje odhaja vsako uro avtobus za Maribor. Izpred kolodvora v Mariboru odpelje avtobus na Pohorje ob 11.45 in ob 16.45 (jug. čas). Potniki z osebnimi avti se pri vasi Hoče (7 km pred Mariborom) obrnejo na levo. Telefonska številka Železničarskega doma je 7227/7228. Shod vseh udeležencev v počitniškem domu bo ob 18. uri (jug. čas). Ne pozabite na toplo obleko!

Duhovne vaje za slovenske duhovnike bodo v Trstu (Le Beatitudini) od ponedeljka 2. septembra zjutraj (od devete ure) do srede 4. septembra zvečer. Vodil jih bo kanonik Jože Kvas iz Ljubljane. Prijavite se!

Listnica uprave: Lipicer Valentin, Kanada: hvala za pošiljko, naročnina poravnana do 30. decembra 1973. Foto Madero, Argentina: poslano prejeli. Naročnina poravnana za leto 1975.

DAROVI

Za Katoliški glas: družina Sirca - Terčon, Mavhinje 1 namesto cvetja na grob 5.000; N. N. 2.000; N. L. v povračilo za tiste, ki odpovedo Katoliški glas 5.000 lir.

Vera in Dušan Hmeljak darujeta namesto cvetja na grob Bianche Klodič roj. Bianchi po 5.000 lir za Marijanišče in Zavod sv. Družine.

V spomin na pok. sina daruje Alojzija Zuchiaty za Zavod sv. Družine 8.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Renato Magni 1.200; Marcela Hrovatin 1.000; Viktorija Sosič 35.000; razni 18.000 lir.

Za cerkev na Banah: Mario Dolenc v spomin prijatelja Janeza Husu 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: družina Mantovan 5.000; Tončka Grahor 1.000; družina Maver v spomin na Netko Maver 6.000 lir.

Za Makedonijo: Gorenjka 1.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Milka Marinič 4.000 ir.

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 4. do 10. avgusta 1974

Nedela: 9.20 W. S. Reymont: Kmetje, TV nadaljevanka. 11.05 Otroška matineja: Družina Smola, Skozi neznanu detlo. 12.05 Nedeljsko popoldne - Podpeški oktet, Pisani svet, Za konec tedna. 17.00 Balkanske atletske igre, prenos iz Sofije. 20.40 Znamenite pustolovščine: »Jenatsch«. 21.35 Dokumentarna oddaja: Grenland.

Ponedeljek: 18.25 Skozi neznanu delto, serijski barvni film. 20.30 I. Potrč: Kreflova kmetija, TV drama. 21.50 Kulturne diagonale.

Torek: 18.25 Pet pedi: Kamnik. 19.00 Cesta in mi. 19.20 Naši zbori: Maribor. 21.05 M.de la Roche: Whiteoaki z Jalne, III. del.

Sreda: 18.25 Družina Smola, serijski film. 19.00 Glasbena oddaja. 19.20 Na sedmi stazi, športna oddaja. 20.40 Kraljica Kristina, celovečerni film.

Četrtek: Svet v vojni, serijski film. 19.15 Po sledh napredka. 20.40 J. Mach: Mavrica, TV nadaljevanka. 21.30 Odiseja miru: Vojna in njihov poklic. 22.00 Glasbeni nokturmo: Duo Pahor.

Petek: Omara, ser. film Bistrootki. 18.55 Čez tri gore: Koroški akademski oktet. 20.40 Cincinnati kid, barvni film.

Sobota: 16.45 Mednarodni rokometni turnir v Doboju. 18.15 Legenda o divjem lovcu. 20.30 Julie Andrews, barvna oddaja. 21.25 Columbo, serijski barvni film.

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi naše drage

Marije Bratina vd. Avber

se pristrčno zahvalujemo. Posebna zahvala g. župniku, sorodnikom, darovalcem cvetja ter vsem, ki so drago pokojnico spremili k večnemu počitku.

Kresija, Samatorca, Izola, 24. julija 1974

Hčerka Margerita, zet Franko, vnuki Nadja, Neva in Andrej Bizjak ter sestra Anica

Spored od 4. do 10. avgusta 1974

Nedela: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Valčeki Frédérica Chopina. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Legenda o velikanih«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Njun brat«. Radijska drama. 16.05 Mali ansambli lahke glasbe. 17.00 Plesna glasba. 18.00 Nedeljski koncert. 19.00 Znani motivi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Album Čajkovskega. 19.15 Odvetnik za poskogar. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva (6) - Tenorist Mitja Gregorčič in pianista Zdenka Novak - Grbčevi zapisi ljudskih pesmi - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Klasiki ameriške lahke glasbe.

Torek: 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Pihalni sekstet iz Detmolda. 18.45 Glasbeni utrinki. 19.00 Trst v prozi Borisa Pahorja (5) »Skojerna«. 19.25 Za najmlajše: Tisoč in ena noč: »Prvo Sindbadovo potovanje«. 20.35 Modest Musorgski: Poroka, operna enodejanka. 21.15 Jazzovski orkester »Sebastian Bach«.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Slovenski trio: pianist Aci Bertonec, violončelja Dejan Bravničar, violoncelist Ciril Škerjanec, izvajata Lucijana Marije Škerjanca »Trio«. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.10 Za vašo knjižno policio. 21.55 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki (6) Ignacij Knoblehar: »Vožnja po Nilu«. 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.35 »Mrtvi ne plačujejo davkov«. Farsa v treh dejanjih. 22.35 Južnoameriški ritmi.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Pianistka Neva Merlak-Corrado izvaja koncert Ludwiga van Beethovena št. 3 v c molu za klavir in orkester, op. 37. 19.10 Na počitnice. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.35 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Komorne skladbe deželnih avtorjev. 19.10 Mala enciklopedija dvotipov (6). 19.25 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Iz moje mladosti: »Prvič za ljubljeno«. 21.10 Ritmični orkestri. 21.30 Vaše popevke.

Popravljamo! V članku »Smrt v vrstah naših ljudi« v 30. številki Katoliškega glasa na četrti strani se mora pravilno glasiti: Pina Busoni, roj. Pavlin, sestra pok. dekana Pavlina. Prosimo, da nam prizadeti sorodniki neljubo napako oprostijo.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo